

Patologie těhotenství

seminář VL LS 2021/2022

Fyziologické těhotenství

- plodové vejce
 - plod + placenta (vč. plodových obalů)
 - vnitřní/zevní branka
 - dolní děložní segment
-
- délka cca 40 týdnů (porod v termínu 38+0 až 42+0)
 - doby porodní
 - 1. doba - otevírací, končí zánikem děložní branky
 - 2. doba - vypuzovací, končí porodem plodu
 - 3. doba - porod placenty

Patologické těhotenství

1. Mimoděložní těhotenství
2. Onemocnění placenty, pupečníku a plodových obalů
 - a. Abnormality placenty a ložiskové procesy placenty
 - b. Abnormality pupečníku
 - c. Záněty placenty, plodových obalů a pupečníku
3. Gestační trofoblastická nemoc
 - a. Perzistující trofoblastická invaze
 - b. Hydatidózní mola
 - c. Gestační cholangiokarcinom
4. (Pre)eklampsie
5. Akutní komplikace těhotenství a porodu u matky

1. Ektopické těhotenství

- fyziologicky
 - nidace fertilizovaného vajíčka do korporálního endometria 6. den po oplození
- extrauterinní gravidita
 - přítomnost plodového vejce mimo dutinu děložní
 - až 2% potvrzených gravidit
 - tuba (96%), ovarium (3%), abdominální dutina (1%)
 - RF - chronické záněty v tubě, PID (chlamydie, kapavka), vyšší věk, cigarety
 - dg. - β -hCG, USG

obrázek 35-1

2. Onemocnění placenty, pupečníku a plodových obalů

2a. Abnormality placenty

Odchyly místa inzerce placenty - včestné lůžko

- placenta v dolním děložním segmentu
- bezbolestné vaginální krvácení jasně červené krve v druhé polovině gravidity
- IUGR, předčasný porod

2a. Abnormality placenty

Odchytky průběhu fetálních cév - vasa praevia

- cévy volně v plodových obalech přes vnitřní branku
- trombóza, komprese a poškození při ruptuře plodových obalů
- asfyxie a smrt plodu

obr 35-2

2a. Abnormality placenty

Zvýšená adheze placenty s poruchou odlučování

- chybění nebo zeslabení bazální plotny, zejména v jizvě, většinou v dolním děložním segmentu
- přímý kontakt choriových klků s myometriem
- masivní krvácení s hemoragickým šokem v třetí době porodní
- ev. ruptura dělohy
- th - hysterektomie

obr 35-2

2a. Abnormality placenty

Abrupce placenty

- předčasné odlučování placenty od stěny dělohy doprovázené krvácením
- nejčastěji po 20. t.t.
- periferní - z nízkotlakého řečiště
- centrální - z deciduální arterie do bazální plotny zejm. při (pre)eklampsii a traumatech
- retroplacentární hematom
- akutní - hemoragický šok
- hematom - ischemie placenty
- plod - IUGR, hypoxie, smrt

2a. Abnormality placenty

Odchylky tvaru placenty

obr 35-2

2a. Abnormality placenty

Extrachoriální typy placenty

- abnormálně malá choriová plotna nedosahující k okraji placenty
- náchylnější k předčasnému odlučování

obr 35-3

2a. Ložiskové procesy placenty

Placentární infarkt

- obliterace spirálních arteriol
- periferní x centrální

2a. Ložiskové procesy placenty

Intervilózní (intraplacentární trombus)

- sraženina mezi choriovou a bazální plotnou
- nejspíše fetální krvácení do intervilózního prostoru

2a. Ložiskové procesy placenty

Chorioangiom (chorangiom)

- hemangiom
- až v 1% placent

2b. Abnormality pupečníku

Odchyly inzerce pupečníku

obr 35-4

2b. Abnormality pupečníku

- uzly pupečníku - pravý vs. nepravý
- torze, strangulace, naléhání a prolaps pupečníku
- trombóza umbilikálních cév
- aplázie a hypoplázie umbilikální arterie

2c. Záněty placenty, plodových obalů a pupečníku

- I. akutní chorioamniitida (intraamniální infekce)
 - ascendentní
 - decidua - plodové obaly - choriová plotna - pupečník - vaskulitida umbilikálních cév - přestup do Whartonova rosolu - akutní funisitida
 - předčasný porod / spontánní potrat
 - plod - FIRS / adnátní infekce / adnátní sepse

2c. Záněty placenty, plodových obalů a pupečníku

- II. puerperální infekce
 - akutní zánětlivé stavy rodičky v šestinedělí (po porodu i po potratu)
 - ascendentní bakteriální infekce (často polymikrobiální)
 - endometritida - - - parametritida
- - - peritonitida - - - sepse

2c. Záněty placenty, plodových obalů a pupečníku

- III. hematogenní (transplacentární) infekce (vilitida)
 - akutní (listerióza, GBS, E. coli) x chronická (TORCH)
 - portat, IUGR, předčasný porod, adnatní infekce

2c. Záněty placenty, plodových obalů a pupečníku

- IV. neinfekční chronická vilitida
 - tzv. vilitida nejasné etiologie
 - chronická zánětlivá celulizace v choriových klcích
 - asi maternální antifetální rejekce
 - může být chronická chorioamniitida a chronická deciduitida

3. Gestační trofoblastická nemoc

3. Gestační trofoblastická nemoc

- fyziologická trofoblastická invaze (vilózní x extravilózní trofoblast - placentární lůžko a plodové obaly)

3. Gestační trofoblastická nemoc

- fyziologická trofoblastická invaze (vilózní x extravilózní trofoblast)
- patologická proliferace trofoblastu

tab 35-1

3a. Perzistující trofoblastická invaze

- proliferace extravilózního trofoblastu s nadměrnou infiltrací endometria a přilehlého myometria trofoblastem
- tendence k regresi, kyretáž kurativní

3b. Hydatidózní mola

- proliferace vilózního trofoblastu (abnormálně utvářená placentární tkáň)
- patologicky proběhlá fertilizace

obr 35-5

3b. Kompletní a parciální hydatidózní mola

tab 35-3

- **invazivní hydatidózní mola**
 - infiltrativní šíření do myometria (na serózu, do lig. latum uteri)
 - angioinvaze (embolizace bez následného infiltrativního chování)

3c. Gestáční choriokarcinom

- asociace s molárním těhotenstvím
- destruktivní růst a časné hematogenní metastázy (plíce, vagína, játra, mozek)
- výborná citlivost na chemoterapii
- x germinální choriokarcinom

tab 35-1

4. (Pre)eklampsie

- hypertenzní choroby v graviditě
- způsobená abnormálním utvářením placenty (příliš mělká trofoblastická invaze)
- hypertenze matky s orgánovými projevy (proteinurie, edémy)

obr 35-7

4a. Preeklampsie

- systémová hypertenze (nad 140/90 mm Hg)
- proteinurie (nad 300 mg/den)
- generalizované edémy
- matka - poškození ledvin, ev. srdce, nadledvin, adenohipofýzy
- placenta - ischemické změny
- plod - potrat, IUGR, předčasný porod
- **HELLP syndrom** (Hemolysis, Elevated Liver enzymes, Low Platelets)

4b. Eklampsie

- následek neléčené preeklampsie
- vzniká peripartálně
- tonicko-klonické křeče
- koma

5. Akutní komplikace těhotenství a porodu u matky

- hemoragický šok (abrupce placenty, zvýšená adheze placenty)
- septický šok (puerperální sepse)
- eklampsie a DIC
- embolie plodové vody
 - 5/100 000 porodů
 - trhliny v děložních vénách
 - kardiorespirační selhání, DIC, neurologické příznaky
 - letalita 20-50%
- vzduchová embolie
 - abrupce placenty, císařský řez
 - akutní srdeční selhání